

Nærmere om praktisk-kirkelig utdanning ved KUN. Vedlegg til studieplanen- kateket.

1. Profilering av studiet	1
1.1. Mål for utdanningen ved KUN	2
1.2. Mål for kateketutdanningen ved KUN	Error! Bookmark not defined.
1.3. Forhold mellom emner og delemner	2
1.4. Mål for de enkelte delemner på PKI	3
1.5. Mål for de enkelte delemner på PKII	5
2. Gudstjenestearbeid, homiletikk og liturgiske øvelser, en puls i studiet	8
3. Arbeidsformer	8
4. Forholdet mellom PKI og PKII	9
5. Utvikling av rolleforståelse og yrkesidentitet	9
6. Fronter	10
7. Praksis	10
8. Kompetansefelt	11
9. Prosedyre ved tvil om måloppnåelse	12
10. Oppfølging	12
11. Mappeevaluering	12
12. Evaluering og kvalitetssikring av studietilbudet	13

1. Profilering av studiet

KUN tilbyr et undervisnings- og læringsmiljø hvor de kirkelige profesjonene prest, kateket, kirkemusiker og diakon studerer sammen. De yrkesgrupper som siden skal arbeide sammen i kirkelige staver og fellesskap skal gjennom undervisningsfellesskapet utvikle forståelse og respekt for de ulike profesjonenes særlige kompetanse.

Undervisningen er organisert rundt sentrale praktisk-kirkelige problemstillinger som er felles for de kirkelige profesjonene, og som behandles som delemner i studiet. Disse introduseres i fellesundervisningen og utdypes for den enkelte profesjon i fagspesifikke grupper. Problemstillingene presenteres med utgangspunkt i relevant forskning og utdypes med utdanningsmetoder hentet fra relevant profesjonsutdanning. Studiet skal hjelpe studentene til forholde seg til kirka som et arbeidsfelt for flere profesjoner og deres profesjonskunnskap, og gi dem grunnleggende redskap for å utvikle sin egen profesjonsidentitet i et tverrfaglig samarbeid. Læring mellom studentene er en viktig del av studiet.

Praksisperiodene utgjør en vesentlig del av studiet. Her skal studentene gjennom observasjon få en forståelse av lokal kontekst og egenart, av samspill og utfordringer i samarbeid mellom de kirkelige profesjonene. Gjennom praktiske øvelser skal de bygge opp egne ferdigheter og reflektere over egne tankemønstre og handlingsmåter. Refleksjon over egen praksis skjer

gjennom veiledning med lokal veileder og støttes gjennom nettbasert oppfølging av faglærer på KUN.

Respekt og forståelse for det lokale særpreg og stedets egenart står sentralt. Alle fagområdene vektlegger i stor utstrekning nordnorske perspektiver og tilnæringsmåter inspirert av kontekstuell teologi. Samisk og kvensk kirkeliv og kulturforhold får spesielt fokus. I forståelsen av kontekstualitet ligger også en kritisk refleksjon over kirkelig praksis. Studiet ønsker særlig å imøtekomme kirkas behov for rekruttering og kompetanseheving i Nord-Norge, og i samisk og kvensk kirkeliv spesielt. Derfor er studiet praktisk tilrettelagt i form av samlings- og it-basert undervisning i tillegg til heltidsundervisning.

Utdanningens særpreg kan sammenfattes med de tre stikkord: tverrfaglighet, kontekstualitet og praksisnærhet.

1.1. Mål for utdanningen ved KUN

Etter gjennomført praktisk-kirkelig utdanning skal studentene

- ha en praktisk-kirkelig kompetanse som kvalifiserer for stillinger i menighet, institusjoner og organisasjoner i Den norske kirke
- ha tilegnet seg kunnskaper, holdninger og ferdigheter som svarer til de krav og forpliktelser som yrkesutøvelsen setter
- være i stand til å utøve sin tjeneste i en tverrfaglig og flerkulturell kontekst
- ha tilegnet seg kunnskaper om samisk og kvensk kirkeliv
- kunne analysere sitt arbeidsfelt ut fra et kultur- og samfunnskritisk perspektiv
- ha innsikt i ulike sider av egen yrkesrolle
- se sin yrkesutøvelse som en del av kirkas oppdrag som en åpen, bekjennende, misjonerende og tjenende folkekirke
- være trygge i sin yrkesrolle i samarbeid med andre yrkesgrupper og kirkas medlemmer
- ha kunnskaper om samarbeidspartnerne i menigheten, og ferdigheter i samarbeid og konfliktløsning
- kunne ta ansvar for fortsatt egen læring, personlig utvikling, selvrefleksjon og åndelig vekst

(se for øvrig avsnitt 1.8.2 Kompetansefelt).

1.3. Forhold mellom emner og delemner

Mange undervisningstema blir behandlet under flere delemner. Det blir for eksempel undervist i homiletikk, liturgikk og hymnologi knyttet til andakts- og gudstjenestearbeid i hver undervisningsuke. Når hvert delemne har en spesifikk målsetning skal denne forstås som målet innenfor dette emnet når studiet er avsluttet, ikke når undervisningsuken med mappekrav er over. F. eks vil KUN 1301 Sorg og gravferd på PKI, behandles i et spesifikt delemne, gjennom mappekrav i Fronter, i praksisperioden og i litteraturen. I tillegg kan temaet behandles som et undertema under andre delemner, for eksempel under KUN 1201: Dåpsopplæring-trosopplæring-skolekontakt og KUN1101: Kirke og samfunn.

1.4. Mål for de enkelte delemner på PKI

Kateketstuderenter velger 7 av disse emner. Introduksjonsuke, praksis og KUN 1201 Trosopplæring er obligatoriske.

KUN 100 Introduksjonsuke

Introduksjonsuka er for nye studenter og varer 3-5 dager. Introduksjonsuka gjennomføres både i august og i januar.

Mål:

Studenten skal kjenne til studieopplegget, studieplan, praksisdokument og arbeid med mappekav samt være introdusert til KUNs tenkning omkring gudstjenestelig arbeid og begrepene tverrfaglighet, kontekstualitet og praksisnærhet. Studenten skal ha et førsteinntrykk av rollen som liturg. Studenten skal ha kunnskap i den elektroniske læringsplattformen Fronter. I fagspesifikk undervisning skal studenten være introdusert for problemstillinger knyttet til yrkesforståelse og tjenesteordning knyttet til sin profesjon.

KUN 1101 Kirke og samfunn

Delemnet undervises alternerende med KUN 1303 Diakoni og internasjonal kontekst og kan tas som både PKI – og PKII delemne (Se KUN 2101). Undervisningen vil være felles, mens arbeidskrav og anbefalt litteratur er forskjellig.

Mål:

Studentene skal ha kunnskap om elementære modeller for kontekstuell teologi. Som et eksempel for en spesifikk kontekst skal studentene bli introdusert for særtrekkene i en nordnorsk kontekst: De skal kjenne til problemstillinger knyttet til fornorskningsprosess, samisk og kvensk minoriteter og forsøk på forsoning. Videre skal de ha et innblikk i den læstadianske tradisjonen. De skal bli kjent med eksempler for sosiale endringsprosesser, slik som sentralisering eller endringer i primærnæringene og deres effekt på lokalsamfunn og menighet. Studentene skal kunne bruke lokale tros- og fromhetstradisjoner som elementer i trosopplæringen og skal kunne forstå trosopplæring som en arena der mangfoldige lærings- og utviklingsprosesser foregår. De skal ha en holdning som er både imøtekommende og kritisk til lokale tradisjoner og samfunnsforhold.

KUN 1102 Praksis I

Mål:

Studentene skal ha oversikt over kateketens arbeidsoppgaver, og kjenne til de ferdigheter som kreves i eget yrke. De skal kunne reflektere over pedagogisk yrkesetikk og egen rolleforståelse. Studentene skal ha innblikk i de forskjellige arbeidsfelt i kirkelig arbeid. De skal kunne beskrive praksismenighetens lokale kontekst og forstå hvilke premisser den legger for det lokale kirkelig arbeid. De skal kunne kritisk reflektere over lokale og kulturelle tradisjoner som premissleverandør for kirkelig arbeid. Studentene skal, på et oversiktsnivå,

kjenne rammebetingelsene for kirkelig undervisningsarbeid og samarbeid med andre undervisningsinstanser i form av lover og forvaltningsrutiner. De skal ha forståelse for mulighetene og utfordringene for tverrfaglig samarbeid i en kirkelig stab. Studentene skal ha innblikk i muligheter og utfordringer i arbeidet med frivillige.

KUN 1103 Kirke og kultur

Delemnet undervises alternerende med KUN 1402 kirkemusikalsk prosjekt, og kan tas som både PKI og PKII delemne (Se KUN 2103). Undervisningen vil være felles mens arbeidskrav og anbefalt litteratur er tilpasset de ulike nivåene.

Mål:

Studentene skal forstå gudstjenester og annen kirkelig virksomhet som kulturuttrykk. Studentene skal kunne bruke ulike kulturelle uttrykk (salmer, dikt, musikk, billedkunst, sceniske former) som en ressurs i trosopplæringsarbeid. Nordnorske og samiske kulturuttrykk gis en særlig vekt. Studentene skal ha grunnleggende kunnskaper om modeller for kontekstuell teologi. De skal kunne drøfte og gi begrunnelse for hvilke kulturuttrykk som passer og ikke passer i en bestemt situasjon. Studentene skal kunne samarbeide med kirkemusikerne og nyttiggjøre seg deres kunnskaper.

KUN 1201 Trosopplæring

Mål:

Studentene skal ha kjennskap til planer og rammebetingelser for kirkas pedagogiske virksomhet i trosopplæring, konfirmantarbeid og kirke-skole-samarbeid og deres historie. De skal kunne gjennomføre grunnleggende pedagogiske, religionspedagogiske og spesialpedagogiske arbeidsformer i deres utforming for en kirkelig kontekst. Studentene skal kunne reflektere over og argumentere med sentrale religionspedagogiske begrep.

KUN 1301 Sorg og gravferd

Mål:

Studenten skal kjenne kirkelige og folkelige ritualer rundt sorg og død og viktige trekk fra deres historie. De skal ha noe kunnskap om ulike liturgier og forkynnelse ved gravferd samt nordnorske og samiske tradisjoner knyttet til død og gravferd. Studentene skal ha noe innsikt i sorgens ulike ytringsformer og sorgprosesser, særlig hos barn og ungdom. De skal ha kunnskap om kriseintervensjon. Studentene skal kunne støtte skole og barnehage i deres arbeid med beredskapsplaner for krise og dødsfall. De skal kunne møte mennesker i krise knyttet til sorg og tapsopplevelser med empati og respekt.

KUN 1303 Diakoni og internasjonal kontekst

Delemnet undervises alternerende med KUN 1101: Kirke og samfunn og kan tas som både PKI – og PKII delemne (Se KUN 2303). Undervisningen vil være felles, mens arbeidskrav og anbefalt litteratur er forskjellig. KUN har inngått et samarbeid med Kirkens Nødhjelp om å utvikle deler av delemnet.

Mål:

Studentene skal ha kunnskaper om Den norske kirkes organer og institusjoner som knytter den til den verdensvide kirka (vekselvis brukes økumeniske, interreligiøse, bistands-, urfolks-

og misjonsrelaterte tema). De skal kjenne til noen viktige diakonale utfordringer fra den verdensvide kirka, særlig fra kirker i Sør og kirker i land med urbefolkninger. Studentene skal i samarbeid med de øvrige profesjonene kunne legge til rette for internasjonalt arbeid i trosopplæringen, og de skal kunne bruke tilgjengelig internasjonalt didaktisk materiale.

KUN 1403 Gudstjeneste, kirkelige handlinger og kirkemusikk

Mål:

Studentene skal ha kjennskap til de viktigste gudstjenesteliturgiene i Den norske kirke og til grunntrekkene i høymesseliturgien. De skal ha kjennskap til de ulike profesjonenes gudstjenestelige funksjoner og oppgaver. Studentene skal ha elementær kunnskap i faget hymnologi, og kunne redegjøre for kirkeårets oppbygging. Studentene skal kunne utføre enkelte ledd i høymessen og i Allameassu (nordsamisk høymesseliturgi), og tilpasse liturgiske former til spesifikke aldersgrupper. De skal kunne samarbeide om gudstjenesten i en tverrfaglig gruppe. Studentene skal ha en forståelse for gudstjenesten som hellig handling.

KUN 1402 Kirkemusikalsk prosjekt

Delemnet undervises alternerende med KUN 1103 Kirke og kultur, og kan tas som både PKI og PKII delemne (Se KUN 2402). Undervisningen vil være felles mens arbeidskrav og anbefalt litteratur er tilpasset de ulike nivåene.

Mål:

Studentene skal kunne planlegge og gjennomføre en forestilling i menighetssammenheng med ulike kreative elementer som teater, fortelling, dans osv. Studentene skal ha ferdigheter i tilrettelegging av ulike arrangementer som er aktuelle i kirkelig praksis. De skal kunne samarbeide tverrfaglig og kjenne til prosjekt som arbeidsform. De skal også ha kunnskaper om arrangementer basert på lokale kulturelle tradisjoner og identitetsskapende markører.

KUN 1403 Tekst, tolkning, kommunikasjon

Mål:

Studentene skal kjenne til ulike former for praktisk tekstarbeid i forbindelse med forberedelse av undervisning og preken. Studentene skal ha utviklet en enkel forståelse av resepsjonsprosesser og kjenne til noen aspekter ved kommunikasjonsteori, kreativitetsteori og retorikk. De skal kjenne til ulike former for preken og undervisning, og de skal ha praktiske ferdigheter i didaktisk tilrettelegging av bibeltekster og i fortelling. De skal kunne vurdere egne og andres prekener kritisk. De skal kunne reflektere teologisk rundt forkynnelse, undervisning og egen person.

1.5. Mål for de enkelte delemner på PKII

Kateketstudenter velger 7 av disse emner. Introduksjonsuke (for nye studenter), praksis og KUN 2202 Religionspedagogisk prosjekt er obligatoriske.

KUN 2101 Kirke og samfunn

Delemnet undervises alternerende med KUN 2303 Diakoni og internasjonal kontekst.

Mål:

Delemnet skal gi studentene innsikt i ulike former for kontekstuell metodikk. Studentene skal kunne utforme liturgiske uttrykk for barn og ungdom i dialog med lokale tradisjoner. De skal kunne reflektere over sin egen rolle som kateket i et lokalsamfunn og utvikle en egen posisjon til kontekstuell teologi og didaktikk. Studentene skal kunne anvende kontekstuell teori på en konkret kontekst og kunne drøfte og vurdere ulike praktisk-kirkelige tilnæringsmåter i et lokalsamfunn. De skal kunne lage et punktuelt trosopplæringstiltak som er forankret i et lokalsamfunns spesifikke kontekst.

KUN 2103 Kirke og kultur

Delemnet undervises alternerende med KUN 2402 Kirkemusikalsk prosjekt.

Mål:

Studentene skal kunne bruke kunstneriske uttrykk (dikt, musikk, billedkunst, sceniske former) i trosopplæring og gudstjeneste. De skal forstå betydningen av lokale kulturuttrykk for religiøs identitet. De skal ha en egen teologisk holdning til bruk av kunst – og kulturuttrykk i kirkelig sammenheng. Studentene skal kunne samarbeide med utøvende kulturarbeidere og ha kjennskap til kulturuttrykk som ressurs i diakonalt arbeid.

KUN 2102 Praksis II

Mål:

Studentene skal kunne mestre de viktigste praktiske utfordringene yrket krever. Videre skal de kunne identifisere egne styrker og utfordringer i forhold til yrkesrollen, og ha kunnskap og selvinnsikt til å kunne reflektere over egen yrkesutøvelse. Studentene skal utvikle en selvstendig og integrert tolkning av profesjonens identitet, etikk og oppgaver. De skal få en forståelse for veiledningens betydning i den praktiske yrkesutøvelsen. Studentene skal ha innarbeidet en kontekstuell forståelse og praksis når de møter mennesker og lokalsamfunn. På ett praktisk-kirkelig område skal studentene tilegne seg ekstra gode praktisk-kirkelige kunnskaper gjennom den selvvalgte fordypningsoppgaven.

KUN 2202 Religionspedagogisk prosjekt

Mål:

Studentene skal kunne lede et tverrfaglig prosjekt som bruker didaktiske metoder med involvering av kroppslighet og sanselighet og spiritualitet (symboldidaktikk, bibliodrama, pilegrims/kirkeromsvandring). Studentene skal tilegne seg en praktisk forståelse for prosjekt som arbeids- og samarbeidsform i kirkelig sammenheng. De skal kunne gjennomføre en samarbeidsprosess fra kreativ idé til ferdig produkt. De skal kunne reflektere over egen yrkesrolle i tverrfaglig samarbeid.

KUN 2302 Diakoni og sjelesorg

Mål:

Studentene skal kjenne til aktuelle kirkelige planer for diakoni og deres historie. Studentene skal ha tilegnet seg kunnskap om sjelesorgens grunnlag og ulike metodiske tilnæringer, slik at de kan gjennomføre sjelesørgeriske samtaler med voksne, barn og ungdom. Studentene skal

kjenne til viktige rituelle elementer i diakoni og sjelesorg (skriftemål, soknebud, nøddåp). De skal kjenne til betydningen av språklig og kulturell bakgrunn. De skal kjenne til viktige grenser for sjelesorgen, yrkesetiske problemstillinger rund sjelesørger-konfident-forholdet og lærer-elev-forholdet, og sjelesørgerens muligheter for støtte og veiledning. De skal kunne vurdere egne evner og begrensninger som sjelesørger og lærer og kunne gå opp grensen mellom sin rolle som kirkelig underviser og arbeidsfeltene diakoni og sjelesorg.

KUN 2303 Diakoni og internasjonal kontekst

Emnet undervises alternerende med KUN 2101 Kirke og samfunn.

Mål:

Studentene skal kunne gjøre rede for aktuelle sider ved Den norske kirkes engasjement i internasjonal diakoni. De skal kunne begrunne et eget standpunkt i forhold til kirkens rolle i sosialetiske og politiske spørsmål. Studentene skal i samarbeid med de øvrige profesjonene kunne lede internasjonalt arbeid i menigheten. De skal kunne arbeide didaktisk med internasjonale og interreligiøse problemstillinger i trosopplæringen.

KUN 2402 Kirkemusikalsk prosjekt

Emnet undervises alternerende med KUN 2103 Kirke og kultur.

Mål:

Gjennom arbeid med et konkret konsertprosjekt skal studentene kunne samarbeide tverrfaglig og utnytte de ulike profesjonenes særlige kompetanse. Studentene skal kunne planlegge, markedsføre, gjennomføre og kritisk vurdere prosjektet. De skal kunne ta i bruk ulike kreative uttrykksformer som drama, fortelling, dans og lignende i trosopplæringsammenheng. Studentene skal kunne forankre kirkelig kulturarbeid i lokale tradisjoner og identitetsskapende markører i konteksten. Studentene skal kunne bruke liturgiske og musikalske elementer i trosopplæringen.

KUN 2404 Presentasjon, dramaturgi, liturgi

Mål:

Studentene skal ha de praktiske ferdigheter som kreves for å lede en høymesse og kunne gjøre rede for leddenes betydning. De skal kunne gjøre bruk av ulike dramaturgiske elementer og kroppslige uttrykk i gudstjenesten og kunne utforme, gjennomføre og evaluere ulike liturgiske former. Studentene skal kunne kritisk analysere språket i gudstjeneste og undervisning og har et bevisst forhold til inkluderende språk. Studentene skal kunne reflektere over egen framføring, didaktisk og liturgisk presentasjon. Studentene skal kjenne til ulike former for praktisk tekstarbeid i forbindelse med forberedelse av undervisning eller gudstjeneste. De skal mestre ulike didaktiske metoder, og de skal ha praktiske ferdigheter i fortelling og framføring av tekster. De skal kunne reflektere rundt egen rolle som lærer og kateket.

KUN 2501 Person, profesjon og tro

Mål:

Studentene skal kjenne til ulike veiledningsformer som arbeidsveiledning (ABV), kollegaveiledning og åndelig veiledning. De skal ha kunnskap om tjenesteordninger og vigsling. De skal kunne reflektere over egen identitet, livshistorie og kjønn. De skal ha et reflektert forhold til egne og andres forventninger rundt kall, kristen tjeneste og grensesetting.

Studentene skal forstå verdien av veiledning, faglig refleksjon, egen spiritualitet og fritid for å ha glede i tjenesten og forebygge utbrenthet. Studentene skal ha utviklet forståelse for mangfoldet i kristen spiritualitet og kunne formulere et eget ståsted.

KUN 2502 Samarbeid, Tverrfaglighet og ledelse

Mål:

Studentene skal kjenne til ansettelsesforhold, tjenesteordninger og arbeidsvilkår til de forskjellige kirkelige yrkene. De skal ha kjennskap til forvaltningslov, arbeidsmiljølov samt strukturer i Den norske kirke. Studentene skal kjenne til teoretiske perspektiver på tverrfaglig samarbeid samt kunne beskrive egen praksis på bakgrunn av disse. Studentene skal ha innblikk i hvordan kateketens faglige ledelse kan utøves sammen med ansatte og frivillige medarbeidere. De skal kjenne til kateketens lederrolle og ha innsikt i personlige styrker og utfordringer som ledere. Studentene skal ha kunnskap om forebygging og håndtering av konflikter i arbeidslivet. De skal ha et profesjonelt forhold til den makten som følger med rollen som lærer og kateket.

2. Gudstjenestearbeid, homiletikk og liturgiske øvelser, en puls i studiet

Gudstjenester er kirkens genuine uttrykksform. Gudstjenestearbeidet setter tydelig preg på studiet:

- som hovedtema under flere av delemnene
- i fagene liturgikk, homiletikk og hymnologi
- i mappeoppgaver, litteratur og i praksisperiodene
- i øvingsgudstjenester. Gudstjenesteforberedelse i en tverrfaglig sammensatt studentgruppe sikrer et mangfold av uttrykksformer gudstjenesten. Forberedelsen begynner for deltidsstudentene før undervisningsuken, med støtte i det it-baserte læringsverktøyet Fronter
- i prosjektbaserte delemner. Her utfordres studentene på kompetanse innen samarbeid, planlegging, pedagogikk og liturgikk. Tema for prosjektene kan for eksempel være kirkeromsvandring, pilegrimsvandring, ”salmerangel”, presentasjon av kirkerom og orgel for barn eller andakt på sykehjem.

I tillegg leder studentene morgenandakter som de får faglig respons på.

3. Arbeidsformer

Arbeidsformene veksler mellom forelesninger og seminarer, praktiske øvelser, gruppearbeid, selvstendig arbeid, prosjektarbeid, ekskursjoner, samtaler, skriftlige innleveringer samt praksis i menighet og på institusjon. KUN har en timeplan hvor ressursforelesninger og seminarvirksomhet med stor deltakelse fra lærerhold veksler med arbeidsformer som forutsetter studentenes selvstendige læringsaktivitet. Viktig er en tverrfaglig tilnærming til problemstillingene og studentenes læring av hverandre. Forholdet mellom yrkesspesifikk undervisning og generell undervisning er ca. 50/50 %.

Det er også ekskursjoner til menigheter og annen kirkelig virksomhet. Veiledning i forskjellige former er viktig både i praksis og i undervisningssammenheng. KUN prioriterer å arbeide med hver enkelt students spesifikke utfordringer. Hver student skal ha minst tre veiledningssamtaler med faglærer på hvert emne. Studentene veiledes også av faglærer i

forbindelse med praksis og gjennom Fronter. I tillegg til dette kommer veiledning fra praksisveileder.

Det er ofte lagt inn en studietur for heltidsstudentene. På PKI er det dessuten satt av en uke til oppgaveskriving.

4. Forholdet mellom PKI og PKII

PKI gir en innføring i konkrete praktisk-kirkelige problemstillinger og handlingsfelt i kirkelig arbeid. På PKI gis det innføring i de tradisjonelle praktisk-teologiske disiplinene, samt i noen av de viktigste feltene KUN er opptatt av; kontekstualitet, praksis og tverrfaglighet. Det er vekt på ferdighetstrening og praktiske øvelser.

Studentene skal tilegne seg kjennskap til kirkelig organisasjon og arbeidsoppgaver med vekt på egen yrkesprofesjon, og de skal tilegne seg metodikk og kunnskap om tverrfaglighet. Studentene innøver grunnleggende ferdigheter innenfor flere praktisk-kirkelige felt, slik som gudstjeneste, former for kirkelig undervisning, samt prosjektarbeid. Temaene i delemnene er derfor knyttet til gudstjenestearbeid, prosjektarbeid, trosopplæring og sorgarbeid. En arbeider med å lese den lokale konteksten som premissleverandør for kirkelig arbeid. Praksis på PKI er basert på deltakende observasjon, som gradvis blir mer utøvende. Praksis skal utfordre studentene til å innta et tverrfaglig og kontekstuellt perspektiv på praksisstedet.

Når en er ferdig med PKI skal studentene ha et overblikk over kirkas virksomhetsområder, kirkelige planer, samt kateketnes arbeid. Videre skal studentene kunne gjennomføre kirkelig undervisning og enkelte gudstjenester.

For kateketstudentene inngår PKII i en fem-årig masterutdanning. Praktiske øvelser og elementære grunnkunnskaper er i en viss grad innarbeidet, og spiller derfor en noe mer underordnet rolle enn på PKI. Spørsmål rundt profesjonsidentitet og egen kirkelig identitet har derimot økt fokus. I arbeid med undervisning og gudstjeneste forventes det økt grad av modenhet og ferdighet på PKII nivå, og en forventer stor grad av selvstendighet i arbeidet. Studentene vil i større grad arbeide med å utforme liturgiske uttrykk i samarbeid med andre og i dialog med lokale tradisjoner. Det er større vekt på den egne person som pedagogisk ressurs. Studentene vil videre arbeide med egen teologisk posisjon. Forholdet mellom person og tro vies tid gjennom et spesifikt delemne, samt langsgående i studiet, f. eks i arbeid med sjelesorg. Målet er å bidra til at studentene utvikler evne til å reflektere over egen rolle og har redskaper til å utvikle denne videre i forhold til egen identitet som kateket. Ledelsesspørsmål og arbeid i forhold til interessenemotsetninger og konflikt, har større vekt enn på PKI. Innenfor feltet kontekstualitet arbeides det i større grad med å anvende kontekstuell teori på en konkret kontekst og å kunne drøfte og vurdere ulike praktisk-kirkelige tilnæringsmåter i et lokalsamfunn. Praksis på PKII er i hovedsak utøvende og utfordrer studentene på sin egen profesjonsidentitet i møte med lokale kontekstuelle tradisjoner og tverrfaglig samarbeid i en stab.

5. Utvikling av rolleforståelse og yrkesidentitet

I et tverrfaglig studium settes det særlige krav til utviklingen av rolleforståelse og yrkesidentitet. Dette ivaretas på flere måter: I fellesundervisningen relateres de forskjellige yrkesgruppene til hverandre gjennom case, drøftinger, eksempler og foredrag. På den måten utvikles rollen i forhold til andre kirkelige yrkesgrupper. I trosopplæring ser en f. eks på de ulike yrkesgruppens innsteg i relasjon til hverandre. Det forventes ulike oppgaver og andre forståelser av rollene for en kateket, prest, diakon og kantor, samtidig vil en del oppgaver og funksjoner være sammenfallende, i alle fall for noen av gruppene. I deler av

fellesundervisningen er flere faglærere til stede i fellestimene for å utdype ulike innsteg og roller. Temaet tas så opp videre i spesifikk undervisning. I forhold til eksempelet ovenfor vil en katektstudent ha utdypende undervisning i trosopplæring og utviklingspsykologi, samt i temaer særegne for kateketen som didaktikk og metodikk. Derimot kan en med fordel arbeide tverrfaglig med en case eller om konfirmantarbeid som et tema som angår alle yrkesgrupper. I en slik fellesundervisning vil arbeid med egen rolle utvikles i forhold til andre yrkesgruppers rolle hvor en blir kjent med til de øvrige kirkelige yrkesgruppers kompetanse, funksjoner og roller, samtidig som en utvikler egen rolle.

I de tre veiledningssamtalene med faglærer er rolleforståelse og yrkesidentitet et av de viktigste temaene. Arbeid med egen rolle er hovedtema i to av delemnene på PKII (KUN 2501 og KUN 2502), det er et viktig tema i flere av de øvrige delemnene, særlig på PKII, og det går igjen i mange av oppgavene i fronter. Viktigste for utvikling av rolle og yrkesidentitet er likevel praksisperiodene hvor studenten veiledes av en fagperson med samme yrkesbakgrunn.

6. Fronter

Fronter er et it-basert læringsverktøy som er tilrettelagt for mappeevaluering som eksamensform, slik at skriftlig arbeid skjer i en lengre prosess i tett dialog med faglærer. Fronter er integrert i undervisningen. Skriftlige innleveringer kommenteres fortløpende av faglærer. Aktuelle foredrag, artikler og beskrivelser av kommende undervisningsuker legges ut i Fronter. Fronter brukes også til gruppearbeid basert på tema og caseinnlegg, og til gruppevis forberedelse av undervisningsukene.

For deltidsstudenter vil skriftlig arbeid i Fronter utgjøre en betydelig del av studiet. Litteraturkrav og skriftlige innleveringer skal sikre faglig refleksjon og kontinuitet mellom undervisningsukene og mellom undervisning og praksis.

7. Praksis

Katektstudenter har 5 uker veiledet praksis i menighet på PKI og på PKII . All praksis er under veiledning av kateket. Veiledningsrelasjonen spiller en sentral rolle i utviklingen av en egen yrkesidentitet. Til praksisperiodene er det i tillegg til ukentlige veiledningssamtaler knyttet skriftlige arbeidskrav i Fronter. Studentene skal i samråd med veileder og faglærer utforme mål for praksisperioden. Her skiller det mellom PKI og PKII nivå. På PKI praksis skal studenten først og fremst gjøre seg kjent med hverdagen for egen yrkesgruppe i menighet. Praksismålene er derfor rettet mot å få innsikt i ferdigheter og refleksjoner knyttet til det å være kateket, samarbeid internt i staben og kontakt mellom kirka og lokalsamfunnets kontekst. PKII praksisen er en fordypning i egen yrkesutøvelse, hvor studenten er aktivt deltakende. For hver praksisuke skal studenten blant annet skrive logg, som leveres elektronisk. Dette er et verktøy for refleksjon og kommenteres av faglærer på KUN. På PKI utgjør loggene også en bakgrunn for faglærers besøk på praksisstedet. Dette skjer halvveis i menighetspraksisen. Faglærer har fortløpende kontakt også med veileder, og temaer som har kommet opp diskuteres i møte med veileder og student hver for seg, og sammen med begge. Hvis det påpekes spesielle utfordringer blir dette spesifikt tema for veiledning for resten av praksisperioden. Gjennom loggskrivning og skriftlig refleksjon må studentene knytte den opplevde virkelighet sammen med kunnskap fra undervisning og øvrig utdanning og blir utfordret på sin faglige vurderingsevne.

Ved praksisperiodens slutt skal veileder, sammen med studenten, skrive en rapport hvor spesielt praksismålene evalueres.

Se for øvrig KUNs praksisdokument gjeldende fra juni 2010.

8. Kompetansefelt

Studentens kompetanse vurderes ut i fra undervisning og praksisperiodene, samt innlegg i mappa.

I undervisning på studiested:

- utøvelse i undervisningsukene
- oppfølging i Fronter
- jevnlign kontakt mellom student og faglærer for studieretningen
- minimum tre individuelle oppfølgingssamtaler mellom faglærer og student på hvert emne

I undervisning på praksissted:

- utarbeidelse av praksisavtale med læringsmål
- ukentlig veiledningssamtaler mellom veileder og student
- faglig oppfølging av veileder i praksisperioden
- samtaler mellom faglærer, veileder og student under praksisbesøk
- ukentlig loggskrivning
- oppgaveskriving i etterkant av praksisperioden
- praksisrapport

Kompetansekriteriene er som følger:

Faglig kompetanse: Her skal det vurderes om studenten har de kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for å utøve sin profesjon, det vil si å utøve trosopplæring, diakoni og sjelesorg og å gjennomføre gudstjenester. Her skal det også vurderes om studenten utvikler en fornuftig, faglig og profesjonell holdning til sitt yrke.

Sosial kompetanse: Her skal det vurderes om studenten er i stand til å bli involvert og delta i de sosiale sammenhenger vedkommende står i så langt det kreves for å utøve sin profesjon. En viktig rolle spiller samarbeidsevnen: om studenten har evner, kunnskaper og holdninger som kreves for å arbeide tverrfaglig, og i samarbeid med frivillige. Her inngår evnen til å respektere andres perspektiv og trostradisjoner og til å inkludere mennesker som faller utenfor. Videre inngår en forståelse av profesjonenes forskjellige og komplementære tilnæringsmåter, elementære evner og holdninger som kreves i teamarbeid. En annen viktig faktor er orden og punktlighet. Her skal det vurderes om studenten har den grunnleggende ryddighet i vandel og opptreden som er nødvendig i kirka som en offentlig institusjon og en forståelse av fremferd, estetiske koder og hverdagsestetikk som en del av yrkets profesjonelle virkemidler.

Yrkesetisk kompetanse: Her skal det vurderes om studenten har evne til å ta selvstendige avgjørelser i den utstrekning som kreves for å utøve profesjonen. Her inngår evnen til å jobbe selvstendig i forhold til oppgaver og regelverk, evnen til å sette mål og til å kvalitetsvurdere eget arbeid og evnen til å ta beslutninger også i situasjoner der en står alene. Studenten skal kunne kritisk vurdere motstridende interesser i stab, menighet og lokalsamfunn og ha evnen til å gå inn i dem. Studenten skal kunne identifisere marginaliserte personer og grupper i et lokalsamfunn og fremme deres inkludering. Hun/han skal også kunne vurdere egen tjeneste i lys av kirkas internasjonale engasjement i diakoni og økumenikk. En viktig rolle spiller forståelsen av kirka som arbeidssted: om studenten har tilstrekkelig vilje og evne til å forstå balansen mellom egen tro og personlig engasjement på den ene siden og kirkas offentlige

budskap, dens karakter som folkekirke og dens form som en institusjon med lover, prosedyrer og regler, på den andre siden.

Endrings- og utviklingskompetanse: Her skal det vurderes om studenten har tilstrekkelig vilje og evne til å utvikle sin forståelse, sine handlingsmønstre og holdninger i undervisningen og på praksisstedet.

9. Prosedyre ved tvil om måloppnåelse

Tvil om studentens måloppnåelse i henhold til et av kompetansefeltene kan reises av praksisveiledere, lærere og medstudenter. Studenten det gjelder skal snarest mulig få beskjed dersom en tvil om måloppnåelse foreligger. Dette skal tas opp i et møte mellom student, faglærer og rektor. Det skal skrives referat. Referatet skal vise på hvilket grunnlag det reises tvil om studentens måloppnåelse, og beskrive hva som førte til denne tvilen. Referatet er underlagt taushetsplikt og partsoffentlighet. Studenten har rett til å ha med seg en bisitter på dette møtet. Møtet skal følges opp med særskilte tiltak, som skal gi studenten mulighet til å utvikle og endre seg i forhold til det tvilen gjelder. Så lenge tvilmeldingen er under behandling, blir eksamen utsatt. Fører de særskilte tiltak ikke frem og det oppstår en mangel i henhold til mappekravene, utsettes eksamen. Anke- og påklagemuligheter følger bestemmelsene i universitetsloven så langt de passer.

10. Oppfølging

KUNs lærere følger opp studentenes læring på PKI og PKII i yrkesspesifikk undervisning og i særskilte individuelle samtaler. På både PKI og PKII fører faglærer minimum tre samtaler med den enkelte student. En samtale foregår i første halvdel av studiet, den andre ved slutten av studiet. I den første samtalen fokuseres det på studenten og lærerens vurdering av hvordan studenten kan arbeide med sine utfordringer innenfor det enkelte kompetansefelt, og hva det virker viktig å legge vekt på resten av semesteret. I den avsluttende samtalen tas det opp hva studenten har lært, jobbet med, og utfordringer videre etter studiet. Begge samtaler er også åpen for ethvert tema studenten ønsker å ta opp. Den tredje samtalen foregår i forbindelse med praksisbesøk på PKI. Her foretas en samtale med student og praksisveileder, en samtale med student alene og en samtale med praksisveileder alene. Tema i samtalene er studentens utfordringer faglig og på andre måter, progresjon og egnethet. På PKII studieretning prest gjennomføres samtalen i forbindelse med praksis vanligvis på telefon.

11. Mappeevaluering

Studiet benytter mappeevaluering som eksamensform. I eksamensmappen [inngår](#) et utvalg arbeidskrav knyttet til undervisning og praksis. Ved mappesamtale brukes intern sensor på PKI og ekstern sensor på PKII, samt ekstern sensor i kirkerett. KUN bruker samme definisjon av mappeevaluering som Praktisk-teologisk seminar¹:

«Mappeevaluering (portofolio assessment) er en arbeidsform der den enkelte student samler dokumentasjon fra studiearbeidet. Denne dokumentsamlingen bygges opp etter faglige

---

¹ (Avsnittet inklusive sitatet er hentet fra PTS sin Studieplan jan 05 s13).

kriterier som bestemmes på forhånd, og samlingen («mappen») blir godkjent ved slutten av PKI og PKII når den oppfyller kriteriene.»

Mappekravene er integrert i læringsarbeidet slik det foregår i semesteret. De sørger for at studenten arbeider skriftlig gjennom hele læringsprosessen. Innholdet i mappen bygges opp slik at det dokumenteres at studenten har oppfylt forpliktelsene og nådd læringsmålene så langt det er mulig å dokumentere skriftlig.

12. Evaluering og kvalitetssikring av studietilbudet

For å sikre kvaliteten på studiet gjennomføres følgende interne og eksterne tiltak:

Internt:

- Hver undervisningsuke for deltidsstudenter evalueres muntlig og skriftlig av studentene.
- Det gjennomføres muntlig midtevaluering og skriftlig sluttevaluering av studiet for heltidsstudentene på PKI og PKII, for deltidsstudentene skriftlig sluttevaluering på PKI og PKII
- Kvalitetssikring for praksis skjer ved jevnlig oppfølging av praksisveiledere gjennom en årlig faglig veiledersamling og individuell samtale i praksisbesøk mellom faglærer og veileder.

Eksternt:

- KUN har inngått et samarbeid om mastergrad med Universitetet i Nordland, Profesjonshøgskolen. Studieplanutvikling er en del av dette samarbeidet.
- For framtidig evaluering ble følgende vedtatt i langsiktig plan 2009-2012: ”KUN skal i planperioden utarbeide en plan for evaluering og kvalitetskontroll. Denne må tilfredsstillende NOKUTs krav til evaluering”
- Det benyttes eksterne sensorer på PKII nivå.